

Innst. O. nr. 69.

(1998-99)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om lov om endringer i lov av 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven).

Ot.prp. nr. 42 (1998-99).

Til Odelstinget.

Sammendrag

Olje- og energidepartementet foreslår i proposisjonen endringer i §§ 1 og 3 samt forslag til ny § 4a i lov av 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven). Endringene foreslås for å oppfylle Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

Departementet viser til EØS-komiteens beslutning av 9. desember 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg IV (Energi) ved innlemmelse av direktiv 96/57/EF av 3. september 1996 om energieffektivitetskrav til elektriske husholdningskjøleskap, -frysere og kombinasjoner av slike. Direktivet etablerer minimumskrav til energieffektivitet for de nevnte apparater, og gjennomføringen krever lovvedtak og medfører budsjettmessige forpliktelser, jf. St.prp. nr. 49 (1998-99) - om innlemmelse av direktiv 96/57/EF i EØS-avtalen.

Olje- og energidepartementet har ansvaret for å følge opp direktiv 96/57/EF om energieffektivitetskrav, men departementet administrerer ingen lov som er egnet som hjemmelslov for utstedelse av forskrifter. Produktkontrollloven, som Barne- og familiedepartementet og Miljøverndepartementet har et hovedansvar for, anses som mest hensiktsmessig å nytte som hjemmelslov for forskriftene, og proposisjonen er utformet i samråd med disse departementene.

Produktkontrollloven har i dag ikke hjemmel for å sette krav til energibruk, og foreslås derfor endret.

Departementet viser til at den konkrete bakgrunn for proposisjonen er gjennomføringen av direktiv 96/57/EF i Norge. EU-kommisjonen har imidlertid så sent som i 1998 understreket behovet for en høyere profil hva angår energieffektivitet og har oppfordret EU-landene til en styrking av innsatsen på dette området. EU-kommisjonen vil se nærmere på mulighetene for en utvidelse av regelverket vedrørende energieffektivitetskrav, og en kan på denne bakgrunn påregne flere direktiver som oppstiller energieffektivitets-

krav til elektriske apparater. Slike direktiver vil være relevante også for Norge, dersom direktivene innlemmes i EØS-avtalen. Proposisjonsteksten er derfor utformet med sikte på å gi en generell hjemmel for energieffektivitetskrav.

Metoden for beregning av største tillatte elektrisitetsbruk for et kjøleapparat er detaljert beskrevet i vedlegg 1 til direktiv 96/57/EF. Elektrisitetsbruken til et kjøleapparat er avhengig av hvilken apparatkategori det tilhører, volumet til apparatet og energieffektiviteten til konstruksjonen, samt forskjellen mellom romtemperaturen og temperaturen i apparatet. Ut fra kravet til totalt energibruk i forhold til produktets yteevne, vil bare de produkter som har en tilstrekkelig energieffektiv konstruksjon kunne omsettes.

Hovedpunktene i lovforslaget er:

- Lovens formål foreslås utvidet til å omfatte produkters energibruk.
- Det foreslås en særlig hjemmel til å oppstille forskrifter om energieffektivitetskrav, herunder maksimalgrenser for produkters energibruk, teknisk dokumentasjon og samsvarserklæring.
- Det foreslås en teknisk endring i lovens § 3 vedrørende aktsomhetsplikt til å skaffe seg kunnskap. Direktiv 96/57/EF oppstiller ingen generell aktsomhetsplikt, og det er ikke meningen å innføre en generell aktsomhetsplikt hva angår produkters energieffektivitet i produktkontrollloven. I og med at § 3 henviser til § 1 som regulerer lovens formål, og § 1 foreslås utvidet til å omfatte energibruk, må det presiseres at ikke også § 3 skal omfatte energibruk.

Det redegjøres i proposisjonen for hovedinnhold, gjeldende rett og bakgrunnen for lovendringsforslagene, de detaljerte forslagene til nye lovbestemmelser og for høringen av lovforslaget.

Departementet viser til at det ikke konkret er utredet hva tilsynsvirksomheten vil koste, men at det i forslaget til kongelig resolusjon vedrørende beslutning om å innlemme direktiv 96/57/EF i EØS-avtalen, er lagt til grunn at et eventuelt bevilgningsbehov knyttet til gjennomføringen av direktivet vil bli dekket innenfor rammen av Olje- og energidepartementets budsjett. Alle organisatoriske og budsjettmessige forhold vil bli avklart i løpet av inneværende år.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Aud Blattmann, Gard Folkvord, Gunn Karin Gjøl, Bent Hegna, Torny Pedersen og lederen Jens Stoltenberg, fra Fremskrittspartiet, Øyvind Korsberg og Øyvind Vaksdal, fra Kristelig Folkeparti, Bror Yngve Rahm og Lars Rise, fra Høyre, Jan Johnsen og Jan Tore Sanner, fra Senterpartiet, John Dale, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland, og fra Venstre, Gunnar Kvassheim, vil peke på at lov av 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) må endres for å oppfylle Norges forpliktelser etter EØS-avtalen. Gjennom den foreslåtte lovendringen vil direktiv 96/57/EF av 3. september 1966 om energieffektivitetskrav til elektriske husholdningskjøleskap, -frysere og kombinasjoner av slike bli tatt inn i denne loven.

Komiteen er kjent med at produktkontrollloven i sin nåværende form ikke har hjemmel for å sette krav til energibruk, og bifaller den foreslåtte endringen.

Komiteen ser behovet for en høyere profil hva angår energieffektivitet, og dermed styrket innsats på dette området. En er kjent med at elektriske husholdningsapparater krever en forholdsmessig stor del av elektrisitetens kapasiteten, og at bruken av elektrisitet i husholdningene har vist stadig økning.

Komiteen er kjent med at på bakgrunn av øket innsats innen energieffektivitet kan det påregnes flere direktiver som oppstiller slike krav til elektriske apparater, og at proposisjonsteksten derfor er utformet med sikte på å gi en generell hjemmel for energieffektivitetskrav.

Komiteens tilråding

Komiteen viser for øvrig til proposisjonen og det som står foran, og rår Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i lov av 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven).

I.

I lov av 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Loven har også til formål å forebygge miljøforstyrrelse ved å fremme effektiv bruk av energi i produkt.

§ 3 nytt femte ledd skal lyde:

Denne paragraf gjelder ikke for et produkts energieffektivitet.

Ny § 4a skal lyde:

§ 4a. Energieffektivitetskrav

For å fremme energieffektive produkter, kan Kongen treffe vedtak om:

- a) maksimalgrenser for produkts energibruk, herunder metode for beregning av maksimalt tillatt energibruk, hvem som skal foreta beregningen og fremgangsmåter for prøving;*
- b) tilvirkning og omsetning av produkt;*
- c) merking av produkt, herunder utformingen av merkingen og om at produkt som omsettes i strid med vedtak om merking skal trekkes tilbake fra markedet;*
- d) teknisk dokumentasjon, herunder hvem som skal utarbeide denne og hvor lenge dokumentasjonen skal stå til rådighet for eventuelt tilsyn. Den tekniske dokumentasjonen skal så langt det er nødvendig for vurderingen av produktets energieffektivitet omfatte konstruksjonen av, fremstillingen av og virkemåten til produktet;*
- e) skriftlig erklæring om samsvar mellom merking og reell energibruk, herunder oppbevaring av slik erklæring.*

Vedtaket i medhold av første ledd skal i alminnelighet treffes ved forskrift og gjelde produkter av en viss art.

II.

Loven trer i kraft straks.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 19. mai 1999.

Jens Stoltenberg,
leder.

Gunnar Kvassheim,
ordfører.

Aud Blattmann,
sekretær.